

PASİF İÇİCİLİK

Dr Pınar Pazarlı
Göğüs Hastalıkları ve TB uzmanı
Sakarya Üniversitesi

İç Ortamlardan Kaynaklanan Hastalıklar

1) Nedeni belli olan kesin tanımlanmış hastalıklar:

- Geçici süre,
- Sınırlı bir grup etkilenir.
- Kesin neden bellidir.

örn: Legionella pnömonisi

örn: Aşırı duyarlılık reaksiyonları

İç Ortamlardan Kaynaklanan Hastalıklar

2) Nedeni belli olmayan kesin tanımlanmamış hastalıklar

- Hasta Bina Sendromu (HBS)
 - Multipl kimyasal sensitivite
 - Kronik yorgunluk sendromu
 - Tükenme sendromu
-

Hasta Bina Sendromu

■ 1990'ların başında DSÖ tanımı:

- Belli bir binada yaşayan ya da çalışan kişilerde
- Spesifik bir nedene bağlanamayan
- Binadan çıktıktan sonraki süre (?) içerisinde gerileyen şikayetler topluluğu

HBS Şikayetleri -1

- Halsizlik, Yorgunluk
- Konsantrasyon güçlüğü, bellek kaybı
- Baş dönmesi, mide bulantısı
- Baş ağrısı
- Sersemlik hissi
- Kas seyrimesi
- Anxiete

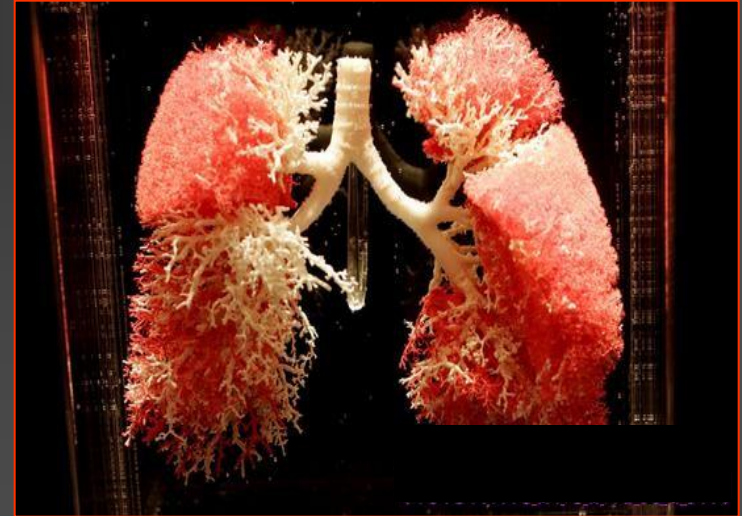
HBS Şikayetleri - 2

- Gözlerde batma, kaşıntı, yaşarma (özellikle kontakt lenslilerde)
- Burunda akıntı ya da tıkanma
- Boğazda kuruma ve tahriş
- Ses kısıklığı
- Ciltte tahriş, kızarıklık, yanma, kuruma

HBS Şikayetleri - 3

- Göğüste sıkışma hissi
- Öksürük
- Nefes Darlığı

<u>Kirleticiler</u>	<u>Kaynaklar</u>
Tozlar, Asbest	Cilt, Kağıt Baskı makineleri Fotokopi tonerleri
Ozon	Fotokopi ve baskı makineleri
CO2	Çalışanlar
Uçucu Organik Maddeler (VOC)	Halılar, mobilyalar, bina malzemeleri, temizlik ajanları
Formaldehid	Döşemeler, izolatörler, duvar ve taban kaplama yapıştırıcıları, alçı pan, kartonpiyer, lambri
İzosiyanatlar	Yapıştırıcı, kapatıcı, boya
Biyoaerosoller	Bakteri, virus, polen, mantar, hayvan döküntüleri

**EN ÖNEMLİ
KONTROL EDİLEBİLİR
İÇ ORTAM HAVA KİRLETİCİSİ !**

Çevresel Sigara Dumanı

Pasif Sigara Maruziyeti

1) İçici tarafından exhale edilen
İkinci-el duman (second hand smoke)

2) Sigaranın ucundan yanmakla oluşan
Yan duman (sidestream smoke)

3) Yanan bir sigaranın kağıdı ve
filtresinden sızan duman
Yanal duman (lateral stream smoke)

ÇSD ile ilişkili Semptomlar

- Astımın kötüleşmesi/Nefes darlığı: %25
- Öksürük: %21
- Göz İrritasyonu: %20
- Bulantı: %8
- Baş ağrısı: %6
- Sağlıklı hallerinin dışında herhangi bir şikayet: %46

Lader, Meltzer. Office for National Statistics, 2001

ÇSD içindeki olumsuz sağlık etkileri bilinen maddeler

1,3-butadiene	Chromium VI
2-Naphthylamine	Ethyl benzene
4-Aminobiphenyl	Formaldehyde
4-nitrobiphenyl	Hydrazine
Acetaldehyde	Methyl chloride
Acrolein	N-Nitrosonornicotine
Aniline	Nickel
Arsenic (inorganic)	Nicotine
Benzene	NNK
Benz[a]anthracene	Phenol
Benzo[a]pyrene	Styrene
Cadmium	Toluene

Sigara dumanındaki kimyasallar

- Polisiklik aromatik hidrokarbonlar
- Hidrojen siyanür
- Arsenik
- Metil alkol
- Kadmiyum
- Bütan
- Aseton
- Naftalin
- Toluen ...

Tam olarak
bilinmeyen,
kontrolü yapılamayan
ikincil kirleticiler...

Çevresel Sigara Dumanı

Pasif Sigara Maruziyeti

- İlk kez **1974'de**; gebelerde sigara içiciliği ile yenidoğanlardaki hastane başvurularında artış
 - **1981'de**; kocası sigara içen 91.000 ev hanımında Akciğer Kanseri riskinin artmış olduğu gösterilmiştir.
 - **1992 EPA ; ÇSD = Grup A Karsinojen**
-

Grup A Karsinojenler :

- Arsenik
- Asbest
- Benzen
- Radon
- Vinyl Chloride
- **ÇEVRESEL SİGARA DUMANI**

Maruziyetin güvenli sınırı yoktur.

Çevresel Sigara Dumanı (ÇSD)

- 8 saatlik ÇSD maruziyeti = 20 sigara
 - Ana akıma göre daha fazla nikotin içeriyor.
 - Karsinogenler (50); daha yüksek konsantr.
 - Üreme ve gelişmeye etki eden zehirler (6)
 - Sistemik zehirleyiciler (12)
 - Mutajenler
 - İrritanlar
-

Çevresel Sigara Dumanı

Pasif Sigara Maruziyeti

Sigara içmeyenler arasında;

- 3.000 yeni **Akciğer Kanseri**
- 30.000 den fazla **Kalp ve Damar Hastalığı**
- 300.000 den fazla **Alt Solunum Yolu Hast.**

(Yıllık - EPA tahminleri)

ÇSD ve Akciğer Kanseri

- ÇSD'a maruziyet → Akciğer Kanseri riskini 30% arttırıyor
- Sigara içmeyenlerde görülen akciğer kanserlerinin $\frac{1}{4}$ ' ü → ÇSD'a bağlı

Alberg A, Samet J.Chest, 2003

ÇSD ve Kardiovasküler Sistem

■ Kalp Hastalıkları için RR;

- Aktif İçicilerde: 1.78 (CI: 1.31-2.44)
- ÇSD' a maruz kalanlarda: 1.31 (CI: 1.21-1.41)

**ÇSD; KALP HASTALIKLARI RİSKİNİ
%30 ARTTIRIYOR.**

Barnoya, Glantz. Circulation, 2005

ÇSD ve Akciğer Hastalıkları

Pulmoner Fonksiyon

- ÇSD ve FEV1 and FVC arasında ters orantı

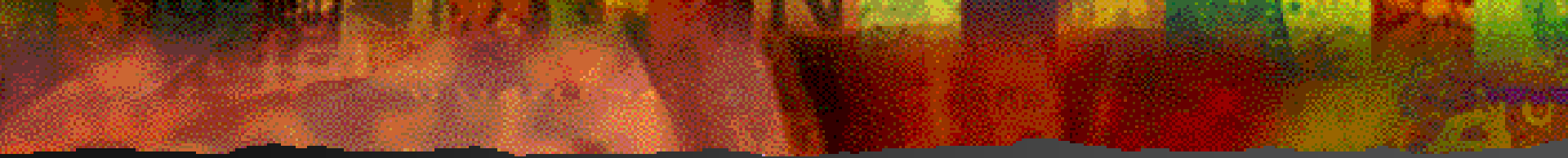
Alipour, Deschamps , Lesage. Inhal Toxicol, 2006

KOAH

- Yüksek kümülatif maruziyet → Artmış
KOAH riski

Péru.

Tütün Endüstrisinin öldürdüğü
her 8 sigara içicisi,

sigara içmeyen 1 kişiyi de
beraberinde götürür.

American Non-smokers' Right Foundation, 2006

Çevresel Sigara Dumanı

Pasif Sigara Maruziyeti

- Dünya genelinde her yıl,
600.000 masum insan, başkasının dumanından
duman altı olmaktan
ölmektedir.

- Her 32 dakikada bir kişi !

Duyarlı Grup

Kadınlarda pasif içicilik; tehlikeli!

- ÇSD'a maruz kalan kadınlarda **meme kanseri** riski %90 (68%-120%)
(genç ve daha çok premenapozal kadınlarda)
- Eşi sigara kullanan kadınlarda **akciğer kanserinden** ölüm 3 kat artmaktadır.

YAHU BU TAKIR TAKIR ÖKSÜRÜYO.. HİÇ DİKKAT
ETMİYOSUN, YİNE NERDE ÜSÜTTÜN ÇOCUĞUMU!.

Ev içinde sigara içiliyorsa

Çocuklar ortalama günde **5 sigara** içmiş olmakta

- Bebekler hastaneye **3 kat** daha fazla başvurmakta
- Ani bebek ölümü riski **2.5 kat** artmakta
- Bebeklerde kolik tarzı karın ağrısı **2 kat** artmakta
- Çocuklarda astım ve solunumsal enfeksiyon riski **2 kat** artmakta
- Çocuklarda akciğer kanseri, kronik bronşit sıklığı artmakta
- Çocuklarda davranış bozuklukları (Dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu)
- Çocuklarda entellektüel gelişimde gecikme

ÇSD ve Çocuklarda Kanser

WHO, ETS and Child Health, Geneva 1999:

-Exposure to maternal smoking

- **1.1 RR for all neoplasms**
- **1.4 RR for leukemia**

-Exposure to paternal smoking

- **Possible association for brain tumors and lymphomas**
-

ÇSD ve Çocuklarda enfeksiyon

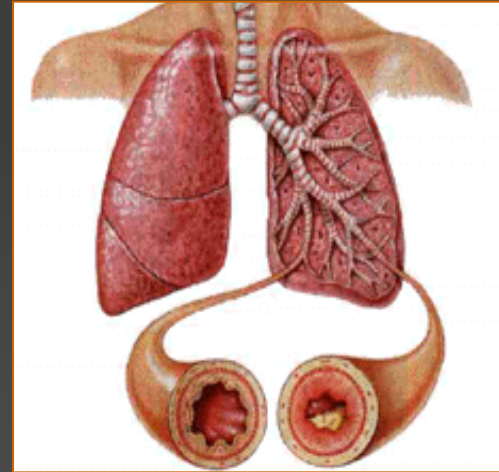
0-2 yaş

- Genel olarak solunumsal enfeksiyonlarda,
- Viral bronşiolit riskinde artış
- Enfekte olan çocuklarda TB enfeksiyonu gelişimi için risk faktörü
- Meningokokokal hastalık için risk faktörü

ÇSD ve Akciğer Gelişimi

ÇSD' a maruz kalan okul çocuklarında;

- FEV1'de 1.4% azalma
(maruziyeti olmayanlara göre)

Cook, Strachan, Carey. Thorax 1998

ÇSD ve Çocuklarda Astım

■ Astımı olan çocuklarda
anne-babanın içiciliği → daha ciddi hastalık

Hofhuis, Jongste, Merkus. Archives of Disease in Childhood 2003

ÇSD ve Erişkin Astımı

- ÇSD Maruziyeti

Kötü astım kontrolü
Daha ciddi semptomlar
Hayat kalitesinde azalma
Hastane ve acil başvurularında artış

Eisner, Yelin, Katz, Earnest, Blanc. Thorax, 2002

ÇSD ve İşçi Sağlığı

- Restoranlarda

Evlerden (≥ 1 içici) **1.5 kez,**

Ofislerden **1.6-2.0 kez** daha yüksek oranda

- Barlarda

Evlerden (≥ 1 içici) **4.4-4.5 kez,**

Ofislerden **3.9-6.1 kez** daha yüksek oranda

Tamamen Dumansız İç Ortamlar

- 2004; İrlanda
barlar dahil tüm kapalı ortamlarda
Sigara içmenin cezası 3.000 Euro
- Norveç, Yeni Zellanda, İtalya
- Kanada'nın %80'i
- ABD'nin %50'si
- İngiltere, Avustralya, İspanya, İsveç...

Duman adres sormaz ki...

SIGARA
İÇİLEBİLİR

SIGARA
İÇİLMEZ

Halka açık yerlerde sigaraya hayır!

Sigarasız
bir dünya
günü...

31 Mayıs 2006

Yasal Düzenleme

- Ülkemizin 2004'de imzaladığı,
'DSÖ-Tütün Kontrolü  er eve Sözleşmesi' ni kapsayan yasa;

Madde 4-1; Bireylerin tütün dumanına maruz kalmalarını önlemek için ilgili h k met birimlerince etkin yasal, icrai, idari ve diğer önlemler planlanmalıdır.

Halkımızın tütün dumanı maruziyetinden korunması yasal bir gerekliliktir !

Tamamen Dumansız İç Ortamlar

- Eğitim Sağlık Hakkı ↔ Sigara içme özgürlüğü ???
- Yasal Uygulamalar Büyük kanunlar, büyük reçetelerdir
- Sigara Bırakma Programları
- Sigara İçmeyenlerin Lobisi

SONUÇ

- Pasif içicilik çok önemli ve ölümcül bir halk sağlığı sorunudur.
 - Pasif içiciliğin olumsuz etkileri,
Bireysel,
Toplumsal,
Bilimsel destek ve
Hukuksal yöntemlerle önlenabilir.
-

İLGİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM ...

Teşekkür...

- Türk Toraks Derneği - Tütün Kontrolü Çalışma Grubu
 - TTD – Tütün-forum@toraks.org.tr grubu üyeleri
 - TTD – Tütün ve Kontrolü Sempozyumu konuşmacıları
 - ERS School Courses-Smoking cessation (Rhodes, Greece)
 - Prof Dr. Nazmi Bilir
 - Prof Dr. Esra Uzaslan
 - Prof Dr. Elif Dağlı
-